

L'agricultura mediterrània del País Valencià i de Catalunya no hauria de rebre tant les conseqüències de la reducció de les ajudes de la Política Agrària Comuna (PAC) com l'anomenada agricultura continental, que té França com a gran referent i com a principal destinatària de les subvencions. Però, sobre el terreny, les dificultats que hi troben els nostres agricultors desmenteixen aquesta teoria.

Més enllà de la discussió sobre la data d'aplicació definitiva de la liberalització dels mercats agrícoles proposada per l'OMC, o del percentatge de reducció que finalment tindran les ajudes econòmiques de la PAC, sembla evident que hi ha una clara voluntat de la Unió Europea i de l'Organització Mundial del Comerç de suprimir el proteccionisme en aquest sector i, al mateix temps, reduir les ajudes al camp. L'agricultura europea i mediterrània s'encaren, doncs, a un doble desafiament que pot fer perillar el model d'explotació actual.

Per a Joan Brusca, secretari general de la Unió de L'auradors i Ramaders del País Valencià, "la nostra agricultura ja és poc subvencionada i ens hem acostumat a aquesta situació a la força. Els nostres cultius principals, com ara la fruita i les hortalisses i, en concret, els cítrics, pràcticament no reben ajudes, perquè tenim una vocació clarament exportadora i se suposa que arriben als mercats amb facilitat". Però que no hi haja ajudes no vol dir que els agricultors no reclamen mesures contra fets que els afecten directament, com ara "la competència deslleial de tercers països sense les mateixes condicions de qualitat i seguretat alimentària que a nosaltres ens exigeixen les autoritats de la Unió Europea".

OMC: cap a la liberalització de l'agricultura. La liberalització de l'agricultura, un dels perills per al nostre sector primari sobre el qual alertava el màxim dirigent de la Unió de L'auradors, pot ésser realitat a mitjà termini. Després d'una duríssima negociació que va enfrontar els països en via de desenvolupament, d'una banda, i la UE i els EUA d'una altra, la cimera de l'Organització Mundial del Comerç

Els pagesos valencians creuen que la possible supressió de subsidis agraris no tindrà grans repercussions en llur activitat, ja prou castigada. Però alerten del perill que implica que la producció d'uns determinats productes quede sotmesa a la voluntat de la indústria per a poder cobrar les ajudes.

Els agricultors valencians denuncien que estan sotmesos a la voluntat de la indústria. El volen cobrar les ajudes per a la producció de determinats productes per ordre de l'estat espanyol.

Conscienciats per a entomar la desaparició d'ajudes

feta a Hong Kong l'any 2005 va arribar al pacte de compromís de suprimir l'any 2013 les subvencions agrícoles a l'exportació dels països rics —els Estats Units i la UE—, i la possibilitat per als països més pobres de poder exportar una gran part dels productes als estats més desenvolupats sense pagar drets de duana ni satisfer quotes.

Aquest acord *in extremis* no fou completament satisfactori per a cap de les parts. El debat de fons que hi ha hagut a les darreres cimeres de l'OMC sobre el futur de l'agricultura es podria resumir, a grans trets, així: els països en via de desenvolupament depenen granment de l'agricultura per començar a eixir de la situació de penúria en què es troben, però el proteccionisme dels països rics sobre els seus agricultors actua als mercats internacionals com un fre per a la lliure competitivitat i no afavoreix el creixement

agrari i econòmic dels països menys desenvolupats.

La paradoxa és que l'agricultura constitueix el primer pas per a la construcció d'un sistema econòmic modern que pugui donar poder adquisitiu a la societat, és a dir, consumidors. Amb aquests nous clients, la indústria dels països més desenvolupats podria guanyar un mercat molt valuós amb vista al futur. És a dir, a llarg termini el bloc dels països que s'oposen a la liberalització total de l'agricultura, comandats per la UE i els Estats Units, seran els més beneficiats pel creixement dels països agrícoles. Però, per a aconseguir-lo, han de permetre que els països en via de desenvolupament cresquen en sectors com ara l'agrari, en lloc d'asfixiar-ne el sector primari amb mesures proteccionistes com els aranzels de frontera, les ajudes directes i les subvencions a l'exportació.

PORTADA

Pocs efectes? En un principi, la supressió d'aquests subsidis no tindrà grans repercussions per a la nostra agricultura. Pel que fa a subsidis i ajudes als exportadors, a l'estat espanyol es paguen al voltant de 150 milions d'euros anuals, i a tot Europa es canalitzen subsidis per valor de 2.700 milions d'euros. Els representants del sector agrari valencià tampoc no esperen que la liberalització de l'any 2013 tinga un efecte significatiu sobre l'agricultura mediterrània. Per a Cristóbal Aguado, president de l'Associació Valenciana d'Agricultors (AVA-ASAJA), l'acord assolit a Hong Kong "a penes si tindrà una incidència testimonial sobre l'agricultura valenciana", perquè sols inclou la supressió de les ajudes a les exportacions, i el sector agrícola valencià pràcticament no es beneficia d'aquestes subvencions, ja que sempre ha estat abocat a l'exportació i ha hagut de competir".

Per una altra banda, Joan Brusca, de la Unió de Llauradors i Ramaders, considera que "l'agricultura valenciana és molt present en el mercat i, per tant, les ajudes directes no són tan importants per a nosaltres com per a alguns altres països europeus. El problema és que es volen aturar els subsidis perquè

els països del tercer món es desenvolupen en matèria agrària; hi estariem d'acord si de debò se'n beneficiaren els llauradors d'aquests països, però, lamentablement, se'n beneficien les multinacionals i les grans empreses, i els llauradors continuen tan empobrits com sempre. Amb aquesta política guanyen els rics dels països pobres".

La UE aprova una reforma horto-fructícola a la baixa. A més de l'amenaça de la liberalització dels mercats, l'agricultura del País Valencià s'enfronta a un altre repte molt més imminent: la reforma a la baixa de les ajudes de l'Organització Comuna de Mercats (OCM) per a fruita i hortalisses. El juny passat, els ministres d'Agricultura dels països comunitaris varen aprovar la reforma de l'OCM de fruita i hortalisses amb l'objectiu d'adaptar aquest sector a la resta de la política agrària reformada. El Consell d'Agricultura de la UE va establir un nou sistema de subvencions que proposa de reformar les ajudes que es donaven a la fruita i la verdura destinades a la indústria. L'OCM del sector horto-fructícola europeu era un dels pocs que encara no havia sofert canvis des de la reforma de la Política Agrària Comuna

de l'any 2003, una partida a la qual es destina prop del 40% del pressupost total dels 27 estats membres.

L'estat espanyol és el primer productor de fruita i hortalisses de la UE, amb 14.000 milions anuals de facturació, per la qual cosa es trobarà afectat especialment per la reforma actual. Els canvis, però, no satisfan els productors, i les organitzacions agràries adverteixen que la reforma agreujarà la inestabilitat de preus i hipotecarà el futur de les explotacions horto-fructícoles tradicionals. Les organitzacions agràries del País Valencià, AVA-ASAJA i la Unió, valoren negativament els criteris que proposa la UE a l'hora de repartir les ajudes per la transformació de cítrics incloses dins de la nova reforma de l'OCM de fruita i hortalisses. Consideren que perjudiquen els productors valencians, que representen més del 60% de la superfície i producció de cítrics de tot l'estat espanyol.

Per a Cristóbal Aguado, president d'AVA-ASAJA, la nova proposta de l'OCM "és clarament perjudicial per als agricultors, perquè beneficia la indústria de manera evident i maltracta els citricultors que no formen part de cap organització de productors, que són pràcticament la meitat de tot el País Valencià". Segons un estudi d'AVA, la suma d'ajudes de la PAC i els *ridiculs* ingressos que reben els agricultors pel fet de destinar fruita a la indústria, es trobarà superada pels costos de producció, recol·lecció i transport, a més de les pèrdues arran de no vendre la fruita al mercat de fruita fresca.

Igualment, les organitzacions agràries critiquen el període transitori de dos anys proposat pel Ministeri d'Agricultura espanyol, en el qual es vincula la percepció de l'ajuda per hectàrea al lliurament a la indústria de transformació, perquè significa deixar a les mans de les poques indústries de transformació del País Valencià la decisió de quins citricultors han de cobrar les ajudes europees. En aquest sentit, AVA assenyalava que actualment no hi ha cap més sector agrari europeu en què els agricultors queden supeditats a la voluntat de la indústria per a poder cobrar les ajudes.

Alexandre Carbó